

قدر اعتراف

در سخنان رهبر معظم انقلاب و مراجع بزرگوار تقلید

به کوشش: حسن ملایانی

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ

أَنِ احْكُمَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْكَاكِبِينَ وَاتَّخِذَا مِصْرَ الْكَعْبَةِ رَافِعًا

بازگشت و مرکز امن و امان برای مردم قرار دادیم! و (برای تجدید خاطره،) از مقام ابراهیم،

عبادتگاهی برای خود انتخاب کنید! و ما به ابراهیم و اسماعیل امر کردیم که: «خانه مرا برای

طواف کنندگان و مجاوران و رکوع کنندگان و سجده کنندگان، پاکیزه کنید!» بقره: 125

فهرست مطالب

8.....	فصل اول. مفهوم اعتكاف
10.....	فصل دوم. فضيلت اعتكاف
10.....	اعتكاف جامع عبادات
13.....	اعتكاف نه رهبانيت
14.....	اعتكاف هنر است
14.....	ايام اعتكاف ايام الله
15.....	اعتكاف زمينه مناسب پرداختن به امور ديني
16.....	اين مقام اعتكاف است

16.....	گرایش فطرت جوان گرایش به اعتکاف
17.....	اعتکاف و انقلاب اسلامی
26.....	لزوم گسترش سنت اعتکاف
29.....	فصل سوم. بایسته‌های اعتکاف
29.....	تعمیق دین در اعتکاف
30.....	وصل به دو نقطه خدا و امام زمان عج
34.....	لزوم برنامه ریزی هوشمندانه برای اعتکاف
36.....	جدی گرفتن آسیب شناسی اعتکاف
38.....	فصل چهارم. آداب و اعمال اعتکاف
38.....	قرائت قرآن، دعا و توسل
40.....	درخواست‌های بزرگ در دعا‌های اعتکاف
44.....	محاسبه و شناخت نقاط ضعف
45.....	دوری از وسایل ارتباطی نظیر موبایل و.....
46.....	تمرین مراقبت از خود
46.....	اندیشه درباره وظایف فردی و اجتماعی
47.....	فصل پنجم. اعتکاف و آسیب‌ها
48.....	عدم برنامه ریزی برای اعتکاف
48.....	ضربه برنامه‌های جمعی به خلوت فردی
49.....	بحث‌های جنجالی و بی‌فایده
51.....	ظاهرگرایی و بی توجهی به روح معنوی اعتکاف
52.....	جامعه‌گرایی به نام معنویت
53.....	مادی‌گرایی و دنیاطلبی
53.....	فصل ششم. آثار اعتکاف
53.....	الف. آثار فردی اعتکاف
56.....	ب. آثار اجتماعی اعتکاف

اعتکاف در واقع یعنی خود را محبوس کردن در یک مکان محدود و ایجاد محدودیت در خود. عکوف یعنی بسته بودن؛ خود را به یک نقطه ای

منحصر کردن، برای اینکه خلوتی در دل به وجود یابد که انسان بتواند فرصت ارتباط صمیمی و خالص با خدای عالم را پیدا کند؛ اعتکاف

این است؛ یعنی عبادتی است که جنبه ی ریاضت دارد.

حضرت آیت الله خامنه ای¹

اعتکاف آن است که انسان حداقل سه روز و دو شب میانه، در مسجد به قصد عبادت بسربرد، و بهتر آن است که علاوه بر ماندن

در مسجد، انجام عبادت دیگری مانند خواندن نماز و قرآن را نیز نیت کند، و فردی که چنین عملی را انجام می دهد «معتکف» می باشد.

حضرت آیت الله سبحانی

¹ . بیانات در دیدار اعضای ستاد مرکزی اعتکاف و اعضای سومین جشنواره ی سراسری علمی فرهنگی اعتکاف 1393/2/15

اصل اعتکاف راکه معنی میکنند به همین معنی که اینان خودش را نگه دارد، بتواند خودش را حفظ بکند در مقابل غرائض در مقابل شهوت در مقابل غضب.

حضرت آیت الله صافی گلپایگانی

اعتکاف شرعاً آن است که در مسجد به قصد قربت درنگ و اقامت کند و احتیاطاً مستحب آن است که اقامت به قصد انجام عبادتی، مانند نماز، باشد، و برای آن وقت معینی نیست، و در هر زمانی که روزه صحیح است، اعتکاف هم صحیح است.

حضرت آیت الله وحید خراسانی

فصل دوم. فضیلت اعتکاف

اعتکاف جامع عبادات

اعتکاف فرصتی است مجموعه چند عبادت، ویژگی اعتکاف این است که یک تلفیق مباح و بایمن و برکت است ما

یک نماز داریم که از آن به عنوان ستوخ دین تعبیر شده است و چون کتاب، کتاب حکیم است: وَالْقُرْآنُ الْحَکِیمُ و

دین، دین حکمت و عقل است هیچ جای قرآن یا روایات نیامده که شما نماز بخوانید برای اینکه دین، قرآن، روایات نماز را

به عنوان ستوخ دین معرفی کردند (یک ستوخ را که کسی نمی خواند ستوخ را اقامه می کند (دو) باید حرفها هماهنگ باشد

(سه) آن دینی که می گویند «الصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّینِ» بدان دین می گوید: اَقِمْوُا الصَّلَاةَ؛ اگر می گفت نماز ستوخ دین است بعد

می گفت نماز بخوانید که این هماهنگ بود نماز که ستوخ دین است در مسئله اعتکاف حضور دارد روزه که «جَنَّةٌ مِنَ النَّارِ» و

سپر آتش است با همه جلال و شکوهی که دارد شرط اعتکاف است این اعتکاف چه قدرتی است که تازه روزه گرفتن

شرطِ آن است شامی پُنیند و وضو گرفتن عبادت است اما به پایگاه نماز که نمی رسد چون به پایگاه نماز نمی رسد مقدمه نماز و

شرط نماز است روزه با همه جلال و شکوهی که دارد به پایگاه اعتکاف نمی رسد و گرنه شرط اعتکاف نبود خب اینکه گفته شد

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ» نماز است روزه است زکات است حج است ولایت است بخش و سعی از این مبانی میگذراند

را شام در اعتکاف می پُنیند نماز را که می پُنیند روزه که با آن جلال و شکوه وصف شده است و یکی از مبانی ختم اسلام

است تازه شرط اعتکاف است بخش و سعی از اعمالِ احرام حج و عمره که وصف مُحْرمان حج و عمره است در اعتکاف

هست آثار حج را شام در اعتکاف می پُنیند آثار ولایت که مشهور در اعتکاف است یک عبادت تلفیقی مرکب از نماز و

روزه و حج و اینها را می پُنیند غالباً فتوا دادند در حال اعتکاف خرید و فروش حرام است بهمان طوری که درباره نماز جمعه گفته

شد: إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ، خب خرید و فروش که حرام است شتم طیب که حرام است

لمس و من نسا که حرام است فلاخ کار که حرام است فلاخ کار که حرام است شام آثار حج را می پُنیند آثار عمره را

می پُنیند آثار صوم را می پُنیند آثار نماز را می پُنیند این مجموعه به علاوه جمع بندی آثار مشر و منا را می پُنیند شام در جریان مشر

یک عبادت دارید و آن عبادت شبانه است، دیگر روز در مشعر برنامه ندارید، شما در عرفات برنامه روزانه دارید شب در

عرفات برنامه ندارید و قوف در عرفات واجب نیست، در میثقه مناهله آخره شب میثقه است نه روز، روز ذبح و قربانی

است نه شب، اما شما در اعتکاف یک وحدت ملتئم ملحق پیچیده شبانه روزی دارید این چنین نیست که شبها فارغ باشید نظیر

ماه مبارک رمضان دست است انسان با فرارسیدن مغرب اظهار می کند ولی بهیچان معتکف است همه محرمات

اعتکاف در حال شب هم حرام است این نظیر صوم ماه مبارک رمضان نیست که محرمات برای روز باشد شب حلال

باشد چه شبش حرام چه روزش حرام این چه عبادت تلفیقی است این سه شبانه روز انسان مهمل چه کسی است؟ مهمل

صاحب خانه ای است که این صاحب خانه فرمود اگر می خواهی به من نزدیک بشوی باید به فرشتگان من نزدیک بشوی

خب اگر کسی بخواهد قربه الی الله کار بکند باید کار الی بکند.

حضرت آیت الله جوادی آملی

در هر مکانی اعتکاف صحیح نیست. اول باید مسجد باشد و در هر مسجدی هم صحیح نیست، باید مسجد جماعت باشد، نه مسجدی که در آن نماز جماعت می خوانند، مسجد جماعت باشد. این نکته را عنایت کنید. چرا باید مسجد جماعت باشد؟ برای اینکه این بزرگوارانی که آمده اند مہمان پروردگار شده اند هدایایی را به همراه دارند اگر اینها در یک گوشه شهری، در یک مسجدی جمعیتی در آن نیست، رفت و آمدی در آن نیست، این ها با مردم ارتباط ندارند، این میشود یک رهبانیت نه اعتکاف، مسئله ضیافت غیر از مسئله رهبانیت است. یک وقت کسی را هبانه بسرمی برد بهره بانی هم نصیب خودش می شود، اخلاقیاتی هم نصیب اش می شود، یک وقت کسی مہمان خصوصی پروردگار می شود که با او ملاقات خصوصی دارد در این ملاقات خصوصی هم باید پیام جماعت را، جامعه را به الله منتقل کند هم ره توشه الهی را به جماعت برگرداند. بعد این اعتکاف هنای کشور را معطر می کند.

حضرت آیت الله جوادی آملی

اعتکاف هنر است

هنر اعتکاف است. هنری یعنی بازداشتن نفس. اینکه آدم بتواند در مقابل هوای نفس بایستد. اصل اعتکاف راکه معنی

میکند به همین معنی که انسان خودش را نگه دارد، بتواند خودش را حفظ بکند در مقابل غرائض در مقابل شهوت در مقابل

غضب. هنر این است.

حضرت آیت الله صافی کلبایانی

ایام اعتکاف ایام الله

خدا در قرآن یک نکته ای را اشاره کرده است که این مناسبت با این ایام است. خدا در قرآن اش می فرماید: (لقد

ارسلنا موسیٰ الی قومه) به او گفتیم چکار کنیم؟ «اخرج قومک من الظلمات الی النور» ملت را از ظلمات و تاریکی بیرون

بیاور. بیان کن. و بعد می گوید: (ذکرهم بیام الله) ملت را آگاهش کنی به ایام الله. ایام الله یکی اش همین است.

این ایام الله بانی که ما داریم، خدا بنام خودش تمام کرده بماند سه روزی است که الان ایام البیض است. این سه روز

ایام البیض جزء ایام الله است. سه روز ایام محدود است در منی خداوند روزی همه شما بکنید شاء الله، آنجا تشریف

ببرید این مأخرء ایام الله است. می خواهیم بگویم این مایک ایامی است که وابسته به ذات اقدس حق است. در آنجا

قرار بگیرند که «طهرائتی الطائین و العاکفین».

حضرت آیت الله علوی کرگانی

اعتکاف زمینه مناسب پرداختن به امور دینی

اعتکاف زمینه مناسبی برای پرداختن به همه جوانب دینی و اعتقادی است. اسلام دین جامع الشرائط و پانحوی همه

نیازهای بشری است و اعتکاف به عنوان اجتماع بزرگ اسلامی باید به تشریح همه رخدادهای زمانه پردازد.

حضرت آیت الله نوری همدانی

این مقام اعتکاف است

این مقام اعتکاف است که حضرت ابراهیم (ع) بعد از اینکه خلیل الله شد بایدهیت الله را پاکیزه و آماده کند تا معتکفین

در خانه خدا مقیم شوند و نفوس را حبس کنند.

حضرت آیت الله وحید خراسانی

گرایش فطرت جوان گرایش به اعتکاف

جوانهای مادل درک و حقیقت دارند؛ دلهایشان نرم و نورانی است. هیچ وقت در این کشور در طول سالهای گذشته، از

دوران جوانی و نوجوانی ما، به یاد نداریم که در ماه رمضان، در مساجد کشور یا در مسجد کوهرشاد مشهد، مردم بیایند اعتکاف بکنند.

در ایام البیض سه روز متعارف ماه رجب یا ماه شعبان، با تعداد محدودی در قم دیده بودیم که اعتکاف می کردند؛ آن هم

غالباً طلبه‌ها. در غیر آن معمول نبود. امروز در ایام اعتکاف، دانشگاهها و مساجد و سرتاسر کشور و مساجد جامع، ملو از

معتکفین است؛ علاوه بر آن، در دهه‌ی آخر ماه رمضان، جمعیت عظیمی مشغول اعتکاف بودند. چه کسانی؟ پیرمردان؟

پیرزن‌ها؟ نه، همین جوانها، جوانترینها. این دیگر در دنیا نظیر ندارد. این نسل جوان امروز ماست.

حضرت آیت الله خامنه ای²

اعتکاف و انقلاب اسلامی

اعتکاف نشانه حرکت صحیح حکومت اسلامی است

در ایام اعتکاف در ماه مبارک رجب، در بسیاری از مساجد سراسر کشور، جوانان، زنان و مردان از قشربا و سنین

مختلف، رقتند و در مسجد ماندند؛ سه روز روزه گرفتند و با خدا مانوس شدند. بعد از آن هم با گریه و اشک و آه، مسجد را

وداع گفتند و بیرون آمدند، تا برای سال آینده آماده شوند. عزیزان من! این برای یک جامعه، علامت خوبی است.

«الَّذِينَ آمَنُوا أَقَامُوا الصَّلَاةَ» علامت یک حکومت الهی، علامت یک حرکت صحیح و دارای

جهت گیری صحیح است. این را جدی بگیرید و تقویت کنید.

حضرت آیت الله خامنه ای³

² . دیدار با مردم گرمسار 1385/8/21

³ . دیدار با طلاب و مردم قم به مناسبت ۱۹ دی 1375/10/19

اعتکاف از رویش های انقلاب است

خوشابه حالتان معتکفین عزیز. پدیده ی اعتکاف یکی از رویش های انقلابی است. ما اول انقلاب این چیزها را نداشتیم.

اعتکاف همیشه بود. زمان جوانی ما وقتی ایام ماه رجب فرا میرسید، در مسجد امام قم -آنح هم فقط قم؛ در مشهد من اصلاً

اعتکاف ندیده بودم-، شاید پنجاه نفر، صد نفر فقط طلبه اعتکاف میکردند. این پدیده ی عمومی؛ این که ده هزار نفر در مراسم

اعتکاف شرکت کنند، آنح هم اغلب جوان، جزو رویش های انقلاب است. من یک وقت عرض کردم که

انقلاب ما ریزش دارد، اما رویش هم دارد؛ رویش ما بر ریزش ما غلبه دارند. پس خوشابه حالتان معتکفین عزیز.

حضرت آیت الله خامنه ای⁴

4. خطبه های نماز جمعه ی تهران 1384/5/28

نهادهایی که در جمهوری اسلامی پدید آمد و نهالهایی که سرکشید در زمینه‌ی اجتماعی و فرهنگی و دینی، یکی دو تان نیست و بحد الله نظام جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی نشان داد که در زمینه‌های گوناگون، قدرت تولید دارد، قدرت سازندگی دارد. همین نهادهایی یکی از مظاهر قدرت تولید است؛ یکی از همین نهادها مسئله‌ی اعتکاف است

حضرت آیت الله خامنه‌ای⁵

اعتکاف مادر دنیا نظیر ندارد

هج وقت در این کشور در طول سال‌های گذشته، از دوران جوانی و نوجوانی ما به یاد داریم که در ماه رمضان، در مساجد کشور یا در مسجد کوه‌شاد مشهد، مردم می‌بایند اعتکاف بکنند. در ایام البیض سه روز متعارف ماه رجب یا ماه شعبان، ماتعداد معدودی در قم دیده بودیم که اعتکاف میکردند؛ آن هم غالباً طلبه‌ها. در غیر آن معمول نبود. امروز در ایام اعتکاف، دانشگاه‌ها و مساجد و سرتاسر کشور و مساجد جامع، ملو از معتکفین است؛ علاوه‌ی بر آن، در دهه‌ی آخر ماه رمضان، جمعیت عظیمی

⁵ . بیانات در دیدار اعضای ستاد مرکزی اعتکاف و اعضای سومین جشنواره‌ی سراسری علمی فرهنگی اعتکاف 1393/2/15

مشغول اعتکاف بودند. چه کسانی؟ پیرمرد؟ پیرزن؟ نه، همین جوان‌ها، جوان‌ترین‌ها. این دیگر در دنیا نظیر ندارد. این

نسل جوان امروز است. امروز کرایش به دین و ارزش‌های انقلابی، وجه غالب جامعه است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای^۶

اعتکاف از برکات الهی بعد از انقلاب اسلامی است

خوشبختانه اقبال مردم به این سنت [اعتکاف] خیلی بالا است؛ شوق جوانها و عشق جوانها حیرت‌انگیز است. من یادم

است آن وقتی که مادر مشهد بودیم، اصلاً ندیده بودیم اعتکاف چه جوری است، شنیده بودیم؛ قم که رفتم در همین

ایام البیض در مسجد امام اعتکاف میشد. شاید من یک وقت رفته بودم دیده بودم، طلبه‌های آمدند دو نفر، سه نفر، یک

کوشه‌ای را انتخاب میکردند در آن شبستان مرحوم حاج ابوالفضل - آن شبستان بالایی - چادر میکشیدند؛ شاید مجموع

افرادی که در آن شبستان اعتکاف میکردند به سی نفر، چهل نفر نمیرسید. البته بعداً که مسجد آقای بروجرودی ساخته شد،

^۶ . دیدار با مردم گرمسار 1385/8/221

بعضی مآظها را آنجا هم می آمدند اعتکاف میکردند کس آن را من ندیده بودم، لکن مسجد امام را دیده بودیم. این، همی مظهر

این سنت پر مقرر بر معنادار آن دوره بود؛ مخصوص قم، آن هم با این تعداد است. امروز شما بروید دانشگاه های کشور را نگاه

کنید - حالا غیر از مسجد کوهرشاد و مسجد جگر آن و مساجد مهم دیگر و جاهای دیگری که هجوم جمعیت است؛ در این مساجد

دانشگاه ها، مسجد دانشگاه تهران و جاهای دیگر - دانشگاه های ما، جوانهای ما، از مدتی پیش صف کشیده اند، نوبت میگیرند و

نوبتشان نمیرسد، یعنی جانیست، وسیله نیست برای اداره ی آنها؛ این شوق عمومی به این عبادت، این جور است؛

خب، این یکی از برکات الهی است.

حضرت آیت الله خامنه ای⁷

اعتکاف بایه افتخار جمهوری اسلامی است

⁷ . بیانات در دیدار اعضای ستاد مرکزی اعتکاف و اعضای سومین جشنواره ی سراسری علمی فرهنگی اعتکاف 1393/2/15

حقیقتاً برای نظام جمهوری اسلامی و ملت ایران مایه افتخار است که در ایام البیض ماه رجب، در مسجد دانشگاه تهران -

بزرگترین دانشگاه ایران - دانشجویان اعتکاف کنند. این خیلی امر مهمی است؛ خیلی پدیده عجیبی است. بنده وقتی

شنیدم، واقعتاً خوردم. می دانید مسجد کجاست و آن دانشگاه به دست چه کسانی به وجود آمده است؟! اعتکاف

دانشجویان متدین در آن دانشگاه و داخل آن مسجد، تن آشنایی را که فکر می کردند دانشگاه برای این که همه ملت ایران را

در آینده از دین جدا کند کافی است، در کور می لرزاند! امروز در همان مسجد، جوانان دانشجویی نشینند، سه روز روزه می گیرند و

اعتکاف می کنند. این خیلی مهم است. این کار را هر چه بیشتر ترویج کنید.

حضرت آیت الله خامنه ای⁸

اعتکاف عامل جلب امدادهای غیبی به انقلاب اسلامی است

⁸ . بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با جمعی از تشکلهای دانشجویی کشور در قم 1374/9/18

سه روز در مسجد روزه گرفته‌اند؛ دعا و انس و ذکر و تضرع داشتند؛ حالا که می‌خواهند از مسجد جدا شوند، اشک‌ریزخ با مسجد و با

اعتكاف وداع می‌کنند! اینها چیزهای خیلی خوبی است؛ جلب رحمت پروردگار را می‌کند. شما این را بدانید که بسیاری از

موقعیتهای امروز ما، بر اثر این چیزهاست. شاید شما بعضی از این کارها و موقعیتهای سیاسی را، به ما که مؤولین نظام و تصمیم

گیران سطح بالای کشور هستیم، مستند کنید؛ اما ما خودمان، گاهی که در بعضی از مسائل بخصوص صحبت و مذاکره می‌کنیم،

حقیقتاً به این نتیجه می‌رسیم که در این زمینه کاری نکرده‌ایم و این یک قدرت نایبی خدایی بوده است. بهمان طور که امام

رحمة الله علیه در یکی از پاریهایش که در بیمارستان بستری بودند به من فرمودند: «من در طول این سالها، در تمام این مدت،

دست قدرتی را احساس کردم که ما را پیش می‌برد». من هم امروز آن قدر را احساس می‌کنم. این رفتارهای شما و

مردم است؛ این تضرعها، توبه‌ها، توسلات به پروردگار، عبودیتها و سر به فرمان نهادن است که رحمت الهی را

متوجه می‌کند! یک عده اصلاً نمی‌توانند تصورشان را بکنند - خوب نکنند - اما انسان وقتی که با تضایا و با فطرت خودش

روبرو شود، کاملاً می‌فهمد که حقیه چیست.

حضرت آیت الله خامنه ای⁹

اعتکاف نشانه دینی شدن جامعه پس از انقلاب

ما به سمت دین داریم پیش می‌رویم، نه به سمت بی‌دینی. شما ملاحظه فرمایید؛ زمانی ما در قم طلبه بودیم و بعد به مشهد آمدیم،

همان طور که شما خبر دارید و خیلی‌های دیگر هم می‌دانند، آن تشکیلات عظیم دانشجویی و طلبگی و آن بساط‌گذاری را راه

انداختیم. من و امثال من که در قم بودیم، یک بار و یک شب هم به اعتکاف نرفته بودیم و در محیط خودمان هم ندیده

بودیم. بلد، حداکثر صد نفر، صد و پنجاه نفر به مسجد امام می‌رفتند و اعتکاف می‌کردند. فصل اعتکاف نزدیک است؛ بروید

بینید در مساجد چه خبر است؛ در مسجد دانشگاه تهران چه خبر است؛ در مسجد کوهرشادی که یک نفر اعتکافی نبود، بروید بینید

⁹. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با تشکلهای دانشجویی 1375/9/15

در شبستانهایش اگر کمی دیر برسید، جا هست؟ این یک نمونه است؛ از این قبیل فراوان است. نعمتهای الهی را باید

قدر بدانید و ناشکری نکنید.¹⁰

بعضی ماهگاہ میکنند به یک مظاهری، می‌پند یک چند تا جوان، یک چند تا زن یا مرد، یک عل خلانی انجام دادند، فوراً

رویش یک قضاوت کلی می‌گذارند؛ این غلط است. مردم به معنویات توجه دارند. شما همین روزها به مساجد دانشگاه‌ها بروید،

بینید در این روزهای اعتکاف چه خبر است. از فردا جوانهای ما می‌روند در مساجد اعتکاف میکنند. یکی از شلوغ‌ترین،

گرم‌ترین و پرشورترین مراکز اعتکاف، مساجد دانشگاه‌های ماست؛ غیر از مساجد عمومی و مساجد بزرگ، که همه در آن

شرکت میکنند. این تشنه دهنده‌ی حرکت مردم به سمت معنویت است. با اینهاست که ما می‌توانیم تشخیص بدیم،

قضاوت کنیم، حکم کنیم به این که کشور ما، ملت ما، در حال پیشرفت است. در همه‌ی ابعاد، کشور دارد پیشرفت میکند؛ و

همه در زیر پرچم اسلام و در سایه‌ی دعوت الهی این مرد بزرگ، این انسان والا، این جانشین بحق پیامبران و اولیاء الهی.

این مرد بزرگ راه را در مقابل ملت ما باز کرد.

¹⁰. حضرت آیت الله خامنه‌ای سخنرانی در تاریخ 1376/8/19

حضرت آیت الله خامنه ای¹¹

لزوم گسترش سنت اعتکاف

جوانان دانشجویی نشینند، سه روز روزه می گیرند و اعتکاف می کنند. این خیلی مهم است. این کارها را هر چه بیشتر ترویج کنید.

حضرت آیت الله خامنه ای¹²

هیچ مانع و اشکالی ندارد که به آنچه تدین و تقوا محسوب می شود، تطاهر کنید. نماز خواندن، دعا خواندن - همین کارهایی که الان دانشجویان می کنند - خیلی خوب و بجاست. این اعتکاف، توسل، نماز جماعت و اینها، بسیار خوب است. مبادا کسی بگوید که اینها تطاهر است و من نمی خواهم تطاهر کنم. چیزهایی هست که قوامشان، به تطاهر است. اصلاً شعائر دینی، یعنی چیزهایی

¹¹. بیانات در مراسم سالگرد رحلت امام خمینی (ره) در حرم مطهر حضرت امام خمینی رحمه الله 1391/3/14

¹². بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با جمعی از تشکلهای دانشجویی کشور در قم 1374/9/18

که انسان به آنها تطاهر می‌کند. «وَمَنْ يُعْظَمْ شَعْرُ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى. «شعائر» جمع «شعیر» است؛ یعنی چیزهایی مانند

حرکت دینی، کار دینی و فکر دینی که به صورت آشکار و اعلام شده، تحقق پیدا می‌کند.

حضرت آیت الله خامنه ای¹³

در محیط دانشجویی جوان، پرداختن به معارف دینی، پرداختن به الگوهای دینی، توسل‌ات به پروردگار، توسل‌ات به ائمه

(علیهم السلام)، خواندن دعای عرفه، برگزاری مراسم اعتکاف و خواندن نماز جماعت، بسیار خوب است.

حضرت آیت الله خامنه ای¹⁴

¹³. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از دانشجویان عضو جنبشهای دانشجویی 1377/9/17

¹⁴. بیانات در دیدار دانشجویان و اساتید دانشگاه‌های استان کرمان 1384/2/19

فصل سوم. بایسته‌های اعتکاف

تعمیق دین در اعتکاف

انس باقرنخ و تدبر در قرآن، همچنین تدبر در ادعیه‌ی مأثوره‌ای که اعتبار دارد - مثل صحیفه‌ی سجاده و بسیاری از دعاها - در

تعمیق معرفت دینی خیلی نقش دارد. تعمیق معرفت دینی خیلی مهم است. یک وقت یک کسی همین طور روی

احسانات، در نماز جماعت هم ممکن است شرکت کند، در اعتکاف هم شرکت کند، در مجلس عزای حسینی هم شرکت

کند، در فلاح تطهیرات دینی هم شرکت کند، اما این معرفت در عمق جان او وجود نداشته باشد؛ لذا سر یک چچی، سر

یک دست اندازی، یکو می‌بینید که از جادو می‌رود.

حضرت آیت الله خامنه‌ای¹⁵

هدف از اعتکاف دهن بستن و نماز خواندن نیست، نتیجه مهم است تحول فکری و عقیدتی ملکات زیلانی بالا برود.

آن ملکاتی که غیر صحیح است آنها نابود شود. تحول غرض از اعتکاف است و واقعا برگردیم یک انسان دیگر یک فرد

¹⁵ بیانات در دیدار وزیر علوم و استادان دانشگاه تهران 1388/11/13

دیگر. اگر قبلاً هم مثلاً یک کارهایی انجام می دادیم یک روحانی داشتیم، بعد از این اعتکاف همه آنها مبدل بشود به کارهای نیک.

حضرت آیت الله سبحانی

وصل به دو نقطه خدا و امام زمان عج

دو کلمه باید علی بشود در اعتکاف. سخن دو کلمه این است: این تعبیراتی که در بین مردم است این تاریشه بانی دارد.

حرف حساب دو کلمه است. سخن دو کلمه چیست؟ یکی من منه الوجود یکی من به الوجود. یکی سخن کس که از او هرچه هست

هست. دوم سخن کسی که به او هرچه هست هست.

اعتکاف وقتی اعتکاف است که معتکف وارد بشود در مسجد خارج بشود، ارتباط اش با دو نقطه تمام بشود.

اول من منه الوجود و او من ذات قدوس حق متعال است دوم من به الوجود و سخن ولی عصر امام زمان (عج)،

است.... اول مطلبی که در اعتکاف لازم است ارتباط به مبدا وجود است. از آنجا که بیرون آمدی یاد ت نرود چه

بودی؟ چه شدی؟ لطف چه کسی رحمت و عنایت چه کسی اونی نطفه را به این سود آورد. دوم اونکه هر چه هست به طفیل

او است من و تو حق حیات نداریم. از اول صبح که برخاستیم چقدر یاد خدا بودیم؟ چقدر به فکر خودمون بودیم؟

اینکه ارزش زندگی نداریم. همه این الطاف به برکت اونی کسی است که تمام وجودش محو فی الله است و آن ولی عصر

امام زمان (عج) است. یمنه رزق الراء و بوجوده بشت الارض و السماء...

در اعتکاف مهم ترین کار چیست؟ چون از وقت باید حداکثر استفاده رو کرد. بالاترین کار در اعتکاف قرائت قرآن

است.

معتکف از اول اعتکاف شروع کنه آنی غفلت نکنه. چرا؟ سرش چیست؟ سرش این است اگر پیغمبر خاتم مطلبی

را به عنوان وصیت گفت، این یک بهت، بهت دوم اگر آن وصیت را به علی بن ابی طالب کرد اینجا است که باید

فقیه بفهمد مطلب حائز چه اهمیتی است؟

فرمود: یا علی اوصیک به تو وصیت می‌کنم تلاوت القرآن علی کلمات. در هر حال تلاوت کن قرآن را. قرآن حرف ربط

بین ما و خدا است. نماز حرف زدن ما با خدا است. قرآن حرف زدن خداست با ما. قرآن این است. در اعتکاف

سعی کنید از قرآن غفلت نکنید اما مهم این کلمه است، این حدیث حدیثی است که که شیخ انصاری فقهی مثل او در

معطل ترین مسئله در دما بر طبق سند این حدیث قوا میدهد. این حدیث کلمه فصل است.

گفت: یا بن رسول الله من ماه رمضان ختم های قرآن کرده ام یک ختم قرآن برای جدت پنجم یک ختم قرآن برای

جدت امیرالمومنین یک ختم قرآن برای جدت حضرت زهرا تا رسید ختم قرآنی برای تو کرده ام یا ابابکر. مالی

بهذا؟ آیا برای من در قبل این عمل چه؟ این حدیثی است که گوهر قرائت قرآن را به آخر مرحله میرساند. مالی بهذا؟ در

مقابل این عمل برای من چی است؟ امام فرمود: "لک بهذا تکلون معمم" اصلاً خود من الان می‌کلمم متحیرم. فرمود:

جزای تو که قرآن خواندی ختم قرآن را هدیه کردی به رسول خدا و علی مرتضی جزای تو این است که با او باشی و از او

جدا نشوی. این مرد فقیه است. وقتی این کلمه را شنید مبهوت شد. گفت: لی هذا و هذا. در مقابل این، این برای

من است؟ معیت آن هم با خاتم؟ بایسد الاوصیاء؟ سه مرتبه امام فرمود: نعم نعم نعم بده بده بده. جزای تو این است که با او باشی.

هر معتکفی شروع کند در اعتکاف به تحم قرآن و سنن قرآن را هدیه کند به امام زمان (عج) هدیه به او هدیه به همه انبیا است. و من ارواحی نظری آدام و شیش، فماتا ادم و شیش. این برنامه اعتکاف قرآن هدیه به امام زمان.

مطلبی دیگری که لازم است این است که شروع اعتکاف از اول صبح باید همه معتکفین اول برنامه شیخ زیارت سلام علی آل یاسین باشد. سرش این است که طبری در احتجاج نقل می کند و این مطلب توقیعات حمیری است که هرگاه خواستی توجه کنی به خدا به وسیده ماکوید: سلام علی آل یاسین. این زیارت اکسیر اعظم است. معتکف می رود به خانه خدا خانه، خانه خدا ظاهری دارد، باطنی دارد. خانه خدا ظاهرش آن مسجد است، باطنش چیست؟ باطنش فی بوت اونی الله آن ترفع و یدکر فیها اسم. اون بوت بوت وحی و نبوت است.

زیارت سلام آل یاسین فتح باب می کند برای معتکف به خدا. السلام علیک یا باب الله و دین دین.

افتتاح هر روز اعتکاف به دو امر باشد: یکی به سوره یس یکی به زیارت سلام علی آل یاسین. همه این ها ریشه فقهی دارد. اما سوره یاسین قلب قرآن است. سوره سوره شخص خاتم است. سوره باید توأم بشود به زیارت سلام علی آل یاسین اگر اعتکاف به این جور تمام بشود. اعتکاف است که آهن می‌رود به مسجد بیرون می‌آید طلای احمر. اکسیر وقتی با آهن رسید آهن را مغلوب می‌کند. ممکن است سه شبانه روز این روح با قرآن و امام زمان باشد و مغلوب به کیما نشود؟

حضرت آیت الله وحید خراسانی

لزوم برنامه ریزی هوشمندانه برای اعتکاف

اعتکاف جای عبادت است؛ البته عبادت فقط هم نماز خواندن نیست؛ تماس خوب با معکضین، ارتباط دوستانه و برادرانه، فراگیری از آنها، تعلیم دهی به آنها، معاشرت اسلامی را تجربه کردن و آموختن؛ همه اینها فرصتهایی است که در اعتکاف ممکن است پیش بیاید؛ [برای] این باید برنامه ریزی بشود. مهم ترین کار، برنامه ریزی است...

. برنامه ریزی هم باید، هم هوشمندانه باشد، هم با توجه به معنای اعتکاف باشد. حالا فرض کنیم مثلاً یکی باید برنامه ریزی کند که برای این اعتکاف فیلم نشان بدیم! خب، فیلم که همه جا آدم ببینند؛ فیلم که احتیاج به روز ایام البیض و در مسجد مانند اینها ندارد. اعتکاف برای نزدیک شدن به خدا است. شما ببینید چه کار می‌توانید بکنید که هم دل او به خدا نزدیک شود، هم معروضش به خدا نزدیک شود؛ که طبعاً وقتی انسان در دروغ، در دل، در باطن با خدای متعال انس پیدا کرد، در ظاهر او هم اثر می‌گذارد و در ظاهر هم نشان داده شود. وقتی حالت شوع به انسان دست داد، خضوع هم به دنبال شوع می‌آید؛ و این انس وقت در زندگی اثر می‌گذارد؛ این جوانی که بعد از این سه روز از اعتکاف آمد بیرون، پاکیزه شود، شستشو شود و می‌آید بیرون؛ طهارتی پیدا میکند معنای او؛ این برایش ذخیره است. این خیلی چیز با عظمت و مهمی است: سه روز روزه‌داری، و انقطاع از دنیاهای متعارف زندگی، و توجه به خدای متعال و به معنویات و به معارف و به توحید؛ اینها خیلی با ارزش است. مراقب باشید این دست انجام بگیرد، دست هدایت بشود؛ گویندگان خوبی باشند، بروند حرف بزنند، معارف دینی را به آنها یاد بدهند. از خجالت‌های گوناگونی [هم] که در حاشیه‌سازی‌های معمول جامعه نقش دارند، پرهیز

بشود و این سه روز را بگذاریم برای جهات معنوی. حالا بعد آمدن سیروخ، خیلی میدانهای دیگر و عرصه‌های دیگر زندگی

هست که این‌ها در آن عرصه‌ها در جامعه وارد می‌شود، اما در این سه روز، ارتباط‌گیری با خدا اصل باشد و [برای آن]

برنامه‌ریزی بشود؛ این آن چیزی است که [اصل است] و آن شاء الله بیشتر هم خواهد شد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای¹⁶

جدی گرفتن آسیب شناسی اعتکاف

همه فرصتهای مادر درون خودش تهدیدهایی هم دارند؛ اشاره کردید، یکی از موضوعاتی که در این جشنواره‌ی شبانه است مورد

بررسی قرار بگیرد، آسیب‌شناسی بود؛ این آسیب‌شناسی را جدی بگیرید.

حضرت آیت الله خامنه‌ای¹⁷

¹⁶. بیانات در دیدار اعضای ستاد مرکزی اعتکاف و اعضای سومین جشنواره‌ی سراسری علمی فرهنگی اعتکاف 1393/2/15

¹⁷. بیانات در دیدار اعضای ستاد مرکزی اعتکاف و اعضای سومین جشنواره‌ی سراسری علمی فرهنگی اعتکاف 1393/2/15

فصل چهارم. آداب و اعمال اعتکاف

قرائت قرآن، دعا و توسل

این اعتمانی که جوانها انجام میدهند... قرائت بخوانند، نهج البلاغه بخوانند، صحیفه‌ی سجادیه بخوانند. بخصوص من در این

ایام اعتکاف، صحیفه‌ی سجادیه را توصیه میکنم. این صحیفه‌ی سجادیه واقعا کتاب معجزه‌آسایی است. خوشبختانه حالا ترجمه هم شده

و ترجمه‌هایی هست. سال گذشته ترجمه‌ی خوبی از صحیفه‌ی سجاده را به من دادند و آن را دیدم؛ ترجمه‌ی بسیار خوبی است.

از این معارف موجود در دعاهای حضرت علی بن حسین سلام الله علیه در صحیفه سجاده، استفاده کنند؛ بخوانند؛ تأمل کنند.

اینها فقط دعانیت؛ درس است؛ این کلمات امام سجاد - و همه‌ی ادعیه‌ای که از ائمه علیهم السلام مأثور است و بدست

مارسیده است - پراست از معارف.

پس ماه رجب است، ماه عبادت است، ماه توسل به پروردگار است، ماه تضرع است؛ و در این راه، ماه تشبه به

امیرالمؤمنین است. با خدا ارتباط را قوی کنیم تا در میدانهای زندگی بتوانیم با اراده‌ی محکم، با قدم استوار و با ذهن

روشن، وارد هر میدان‌ی بشویم.

حضرت آیت الله خامنه‌ای¹⁸

از دعا و توسل غافل نشوند و دیگر اینکه به قرائت قرآن و تدبر در آیات این کتاب آسمانی توجه ویژه داشته باشند البته اندیشه و

تفکر در آیات و نشانه‌های خداوند هم کار بسیار مهم و خوبی است

¹⁸. دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت میلاد حضرت علی (علیه السلام) 1387/4/26

حضرت آیت الله کلام شیرازی

درخواستهای بزرگ در دعاهاى اعتكاف

در برخی از مساجد کشور، هزاران نفر اعتكاف کردند؛ شب و روز را به ذکر و عبادت گذرانند و هزاران ختم قرآن

انجام گرفت. درباره‌ی این شستوی معنوی و طهارت دلهای جوانان دو نکته را عرض کنیم: ... نکته دوم این است

که در این توجیهی که می‌شود، در این مناجاتها، راز و نیازها و درخواستهایی که از خدا می‌کنید، همه جور حاجت را می‌شود از خدا

خواست و باید خواست؛ حتی حاجتهای کوچک. اما این درخواست خود را به این حاجات کوچک منحصر نکنید؛ حاجات

بزرگتری هست، آنها را از یاد نبرید.

بزرگترین آنها «مغفرت الهی» است؛ از خدا بخواهید که آثار به جا مانده‌ی از تخلف و گناه را از دل و جان ما برطرف

بفرماید؛ از خدا بخواهید که راه توبه را برای شما هموار کند.

حاجت بزرگ دیگر «محبت الهی» است؛ مقام حُب الهی را از خدای متعال طلب کنید.

حاجت بزرگ دیگر «اصلاح امور امت اسلامی» است؛ از خدا بخواهید خدای متعال امور همه‌ی مسلمانها - نه فقط ملت ایران را - و همه‌ی کشورهای اسلامی را اصلاح کند؛ بلکه از خدای متعال هدایت بشریت را به راه راست بخواهید. این دعا اقبال استجابت زیادی دارد و همین دعا اثر می‌کند؛ راه‌ها را باز می‌کند؛ وسائل را آسان می‌کند و ما را در رسیدن به این مطلوب‌های بزرگ کمک می‌کند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای¹⁹

توقع از معتکفان این است که نیازهای شخصی را از یک سو، نیازهای محلی و منطقه‌ای را از سوی دیگر و نیازهای بین‌المللی را از سوی سوم در نظر بگیرند. در شرایط کنونی، جهان، مخصوصاً خاورمیانه چشمش به نظام اسلامی ایران دوخته است اینجا است که به قریح و عنترت در کنار هم معتقد است و می‌یابد و عمل می‌کند اینجا است که با اخلاص توانسته است جنگ ده ساله را نه هشت سال، جنگ دو ساله داخلی و هشت ساله خارجی را تحمل کند اینجا است که علما نشاخ داد: بکم من فیه قلیله غلبت فیه کثیره؛ اینجا است که وعده انجام‌شده الهی را به جهان نشاخ داد و نشاخ می‌دهد. از این ام‌القرای دینی متوقع است که فکر

¹⁹. خطبه‌های نماز عید سعید فطر به امامت رهبر معظم انقلاب اسلامی 1385/8/2

جهانی بکنند مستکفان عزیز بدانند که برای خدای جهان هیچ فرقی نیست که حاجت زید را برآورده کند یا حاجت جهان را.

یک بحث کوتاهی در این زمینه ارائه بشود تا وارد بحث اصلی بشویم تا روشن بشود ما از خدا چه بخواهیم و چقدر بخواهیم.

مختصری که قدرت ذات اقدس الهی ناتناهی است این اصل اول، با اراده کار می کند «فاعل لا بمعنی الحركات» نه با

اعضا و جوارح اصل دوم، اگر قدرتی ناتناهی بود و با اراده کار کرد فرقی بین قلیل و کثیر نیست اصل سوم، شما الان با

اراده و تصور یک قطره آب را تصور می کنید یک اقیانوس را هم تصور می کنید این طور نیست که تصور یک قطره برای

شما آسان باشد و تصور یک اقیانوس برای شما سخت باشد هر دو آسان است ذات اقدس الهی دو نمونه در قرآن کریم

ذکر می کند یکی آسان ترین کارهای جهان است یکی سخت ترین کارهای جهان می فرماید هر دو برای خدا آسان است

آسان ترین کار کشیدن سایه شاخص است وقتی شما چراغ را برگردانید این سایه شاخص گرفته می شود سایه وجودی ندارد که

قبض و بطنش دشوار باشد کترش آسان یا کاهش آسان فرق بکند گرفتن سایه شاخص سخت نیست فرمود: ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا

یسیراً، یعنی سهلاً نه تدریجاً و آنچه از هر کاری مهم تر است جهان را به هم زد و جهان را دوباره ساختن است کاری از

این دشوارتر فرض نمی شود که مجموعه نظام کیهانی به هم زده شود و دوباره بازسازی شود و اولین و آخرین که رخت برپا کنند

همه زنده شوند از این کار دشوارتر فرض نمی شود. فرمود: **يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ**؛ یعنی «تبدل السماوات

غیر السماوات» یعنی مجموعه نظام سپهری رخت برمی بندد (این یک رانج الأولین و الآخرین * لمجموعه رانج إلى میقات

یوم معلوم؛ همه را ما دوباره زنده می کنیم (این دو)، فرمود: **ذَلِكَ خَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ**؛ این خسر اکبر برای ما آسان است این

«یسیر» بهمان طور که در: **ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا**؛ به کار رفت اینجا هم به کار می رود کشیدن یک سایه شاخص برای خدا

همانند بازسازی کل جهان است این خداست خب اگر همه کارها برای ذات اقدس الهی سهل است چرا حاجت

جهانی را نخواهیم اکنون که شما مستغنی به لطف الهی این توفیق را در سراسر ایران اسلامی داشته و دارید مخصوصاً جوانها

همتنه بلند باشد خدای سبحان در انجام وعده در قضای حاجت فرقی بین قلیل و کثیر نمی گذارد از یک سو، از طرفی ما

پرورده اهل یتیم آنها ما را به همت والا فرا خواندند وجود مبارک پیامبر اکرم (علیه و علی آله آلاف التحية و الثناء) فرمود:

«إِنْ اللَّهَ جَوَادٌ يَحِبُّ الْجُودَ وَمَعَالي الْأُمُورِ وَيَكْرِهُ سَفَاهُهَا» خدا، همتای بلند را دوست دارد نه تنها باسخ درگیر نیست یا

مزا حمت نمی‌کند یا منع نمی‌کند همت بلند را دوست دارد همت نازل محبوب خدا نیست شما اگر بگویید خدایا ما را پیامز

یک حد محبوبیت است خدایا همه ایرانیها را پیامز یک حد است همه شیعیان جهان را پیامز یک حد است همه مسلمین

بیدار شده خاور میانه را به مقصد برسان یک حد است همه ناآگاهان را آگاه کن یک حد است برای خدا فرق نمی‌کند

دعایمان را توسعه بدهید خواسته‌هایمان را توسعه بدهید این ذوات قدسی این دعاها را به ذات اقدس الهی عرضه می‌کنند و

خدای سبحان می‌پذیرد.

حضرت آیت الله جوادی آملی

محاسبه و شناخت نقاط ضعف

از دیگر کارهایی که در سه روز اعتکاف می‌توان انجام داد محاسبه اعمال است زیرا این کار گنایان آدمی را پیش روی چشمش

آشکار می‌سازد و سبب می‌شود زمینه برای توبه فراهم شود... نوشتن نقاط قوت و ضعف هر کس از سوی خودش و تفکر

در مورد آنها یکی دیگر از کارهایی است که در ایام اعتکاف و غیر آن می‌توان انجام داد. چنین اقدامی سبب می‌شود

انسان بتواند بیشتر خود را بشناسد و سپس راه چاره برای رفع نقاط ضعفش را پیدا کند زیرا اعتکاف کلاسی تربیتی برای انسان ها است.

حضرت آیت الله کلام شیرازی

دوری از وسایل ارتباطی نظیر موبایل و...

اعتکاف انسان را از اشتغالات فکری و مادی باز می دارد و موجب می شود بتوانیم نقشه راه آینده را ترسیم کنیم گفت:

یکی از مهم ترین اشتغالات فکری انسان امروز استفاده از همین گوشی های همراه در هر کجانی است به همین دلیل توصیه

می کنم این سه روز را بدون گوشی همراه به مسجد بروید و در مهمانی خداوند شرکت کنید.

حضرت آیت الله کلام شیرازی

توصیه می‌من این است که در این سه روزی که شما در مسجد هستید، تمرین مراقبت از خود بکنید. حرف که می‌زنید، غذا که

می‌خورید، معاشرت که می‌کنید، کتاب که می‌خوانید، فکر که می‌کنید، نقشه که برای آینده می‌کشید، در همه‌ی این چیزها مراقب باشید

رضای الهی و خواست الهی را بر هوای نفس مخفی کنید؛ تسلیم هوای نفس نشوید. تمرین این چیزها در این سه روز

می‌تواند درسی باشد برای خودتان عزیزان و برای ما که این جا نشسته‌ایم و با غبطه نگاه می‌کنیم به حال جوانان عزیزان که در

حال اعتکاف هستند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای²⁰

هر شخص معتمد باید طی این روزها پندیشد که چه وظایفی در قبال دین و کشورش دارد و چه کاری می‌تواند انجام دهد.

حضرت آیت الله کلام شیرازی

²⁰. خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران 1384/5/28

فصل پنجم. اعتكاف و آسيبها

عدم برنامه ریزی برای اعتکاف

اگر چنانچه برنامه ریزی نشد و کمک نشدند این جمع جوان مشتاق و شوریده‌ای که برای اعتکاف وارد این مسجد شده‌اند، این

نیروها هدر خواهند رفت و احیاناً زیان آفرین خواهد شد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای²¹

ضربه برنامه‌های جمعی به خلوت فردی

این اعتکافی که جوانها انجام میدهند، در واقع دارند با خدا خلوت میکنند. اعتکاف بیشتر یک کار فردی است؛ ایجاد

یک ارتباط با خداست. جوری نشود که برنامه‌های جمعی این مراکز اعتکاف، حال خلوت و حال ارتباط فردی و قلبی با

خدا را در افراد ضعیف بکند یا بگیرد. مجال بدهند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای²²

برنامه‌های اعتکاف نباید به قدری فشرده باشد که جوانان را از انجام اعمال و عبادت و خلوت با خداوند، بازدارد.

²¹. بیانات در دیدار اعضای ستاد مرکزی اعتکاف و اعضای سومین جشنواره‌ی سراسری علمی فرهنگی اعتکاف 1393/2/15

²². دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت میلاد حضرت علی (علیه‌السلام) 1387/4/26

حضرت آیت الله نوری همدانی

بحثهای جنجالی و بی‌فایده

از خجالت‌های کوناگونی [هم] که در حاشیه‌سازی‌های معمول جامعه نقش دارند، پرمیز شود و این سه روز را بگذاریم برای

جهات معنوی. حال بعد آند بیرون، خیلی میدانهای دیگر و عرصه‌های دیگر زندگی هست که انسان در آن عرصه مادر جامعه

وارد میشود، اما در این سه روز، ارتباطگیری با خدا اصل باشد و [برای آن] برنامه‌ریزی بشود؛

حضرت آیت الله خامنه‌ای²³

²³. دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت میلاد حضرت علی (علیه‌السلام) 1387/4/26

بحث های جانبی را راه کنید، مگر بحث علمی، بده اگر بحث علمی باشد خودش یک نوع عبادت است. بشنیم بحث

کنیم مسئله ای را، عقیده ای را، فکری را، بقیه ی بحث ما را در این مساجد بگذاریم کنار و فقط متظر این باشیم که رحمت

حق بر قلب ما نازل باشد، دست حق وارد قلب ما بشود ما را متحول کند.

در مدت سه روز کوشش کنید بحث های لازم غیر ضروری انجام ندهید. بحث های اجتماعی سیاسی همه را بگذارید کنار، در

این سه روز فقط خودسازی درون گرای کنید. مرحوم علامه طباطبائی استاد محترم در هر شبانه روز یک اتاقی داشت،

میرفت یک ساعت، نیم ساعت در کارهایی که در روز انجام داده بود فکر می کرد در حقیقت یک نوع درون گرای

داشت.

حضرت آیت الله سبحانی

یک مرتبه طرح بحثهای اجتماعی به دین مرتبط می شود و ضرورت دارد، در این صورت می توان آن را در اعتکاف مطرح

کرد و بدون وجود چنین ضرورتی باید مراسم اعتکاف با قرائت و عبادت و بیان احادیث اهل بیت علیم السلام همراه

باشد... کتابهایی مثل کتاب مرحوم شیخ عباس قمی و مرحوم حاجی نوری رضوان الله علیهما و کتابهایی که درباره حالات علماء

و مسائل اخلاقی برگرفته از قرائت و سنت حضرات معصومین علیم السلام نوشته شده را مطالعه کنند. مطالعه این کتابها در

تهذیب نفس و رشد علمی و معنوی افراد موثر است. از پرداختن به مسائل غیر مرتبط با این مسائل پرهیز نموده و در این

فرصت به خودسازی بپردازند.

حضرت آیت الله شیرازی زنجانی

ظاهرگرایی و بی توجهی به روح معنوی اعتکاف

امروز در دانشگاه‌های کشور، هزاران نفر از جوانان دانشجو - دختران و پسران - در مساجد دانشگاه با اعتکاف می‌کنند، سه روز عبادت می‌کنند، خلوت می‌کنند، با خدای خود ارتباط برقرار می‌کنند؛ مساجد بزرگ و مجامع بزرگ که جای خود دارد. اینها معنویت است. کشور ما اهل معنویت است، اما معنویت ما همراه و هم‌وال است با احساس مسئولیت. این معنویت به هیچ وجه نباید ما را از مسئولیت عظیم انقلابی خودمان جدا کند، بلکه کمک به حرکت انقلابی است. ما آن کسانی که با تکیه‌ی به دینداری و با عنوان کردن دینداری، سعی می‌کنند جامعه را سیاست‌زدانی کنند، جوانان را سیاست‌زدانی کنند، جوانان را از حضور در عرصه‌های کشور دور نگه دارند، اشتباه می‌کنند، راه خطا می‌روند، دچار انحرافند؛ این ابعاد با هم دیگر است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

1390/3/14 بیانات در بیست و دومین سالگرد امام خمینی (ره)

باید ارکان انقلاب اسلامی برای جوانان پیاپی شود که نخستین رکن آن اسلام ناب است که توسط امام خمینی (ره) زنده شد و از این رو من مطالعه صحیفه نور را به همه معتمدین توصیه می‌کنم. افکار امام راحل و روش ایشان در صحیفه نور آمده

است و دقترتینخ نیز سر مشق دیکری برای جوانخ است. وصیت نامه الهی سیاسی امام راحل نیز بسیار مهم است و

حاصل تجربه های ایشان است.

حضرت آیت الله نوری همدانی

مادی گرایی و دنیا طلبی

فصل ششم. آثار اعتکاف

الف. آثار فردی اعتکاف

رجب، ماه صفا داون به دل و طراوت بخشیدن به جانخ است؛ ماه تولد، شوع، ذکر، توبه، خود سازی و پرداختن به

زنگار های دل و زدودن سیاهی ها و تلخی ها از جانخ است. دعای ماه رجب، اعتکاف ماه رجب، نماز ماه رجب، همه

وسیلنی است برای این که ما بتوانیم دل و جانخ خود را صفا و طراوتی بخشیم؛ سیاهی ها، تاریکی ها و گرفتاری ها را از خود دور

کنیم و خودمان را روشن سازیم. این، فرصت بزرگی است برای ما؛ بخصوص برای کسانی که توفیق پیدا می‌کنند در این

ایام اعتکاف کنند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای²⁷

اعتکاف نتیجه مهمی که دارد آن است که این رین‌ها این غبارها این چرک‌ها شستنی می‌شود و وقتی شستشو شد انسان خالق خود را

می‌شناسد به مقداری که مقدور اوست آن مقداری که مقدور ماست از درون بتوانیم خدا را بشناسیم و به وظیفه‌مان عمل

بکنیم با این برکات اعتکاف حل است

حضرت آیت الله جوادی آملی

مسئله اعتکاف یکی از سنت‌های بزرگ در اسلام مقرر شده است و برکات و فوائد آن در جنبه تربیتی و اخلاقی آدم‌سازی

بیش از این است که بنده بتوانم توضیح بدم و عرض بکنم. خود کسانی که به این توفیق موفق می‌شوند آنها در میان حالی که در

اعتکاف هستند می‌فهمند که چه برکاتی بر روح آنها نازل می‌شود و چه جش‌های فکری و عقیدتی برای آنها جلو می‌

²⁷. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران 1384/5/28

آید... این تمرین است برای اینکه مادر کل سال بتوانیم خودمان را کنترل بکنیم، بر خودمان مسلط باشیم، بر نفس خودمان تسلط داشته باشیم، این یک برنامه حبس نفس است و اینکه انسان بتواند بر خودش مسلط بشود. و این توانایی روحی فوق العاده در اسلام اهمیت دارد... کسی که در عمرش آمده باشد در اعتکاف، این در او اثر می‌کند، روحیه اش را تغییر می‌دهد، توجه اش به خدای متعال زیاد می‌شود، تقوا و پرمیزگاری و پارسایی اش اینها همه زیاد می‌شود.

حضرت آیت الله صافی گلپایگانی

اعتکاف سبب می‌شود انسان از ضلال مبین یا بماند آلودگی‌های مادی که امروز گریبان بشر را گرفته‌اند رهایی یابد... در اعتکاف هم آثار مهمی نهفته است که از آنجمله می‌توان به نجات از ضلال مبین اشاره کرد زیرا کسانی که معتکف می‌شوند در حقیقت ممانع خدا بود و اموری هم که در این ایام نباید انجام داده شوند آدمی را در مسیر جدا شدن از مادیات پیش می‌برند.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی

1. حفظ دین از گستره فردی تا بین المللی

اعتکاف یک عبادت تلفیقی است که این عبادت تلفیقی درون انسان را راحت می‌کند و وقتی انسان از اعدای عدو

نجات پیدا کرد؛ گر شود دشمن درونی نیست باکی از دشمن برونی نیست

دشمن برونی مگر چه کار می‌تواند بکند؟! در این فرصت زرین اعتکاف انسان راه خودش را پیدا می‌کند و وقتی راه خودش را

پیدا کرد از چیزهای نمی‌هراسد هم دین خودش را حفظ می‌کند هم دین محلی را حفظ می‌کند هم دین منطقه‌ای را حفظ می‌کند هم

دین بین‌المللی را حفظ می‌کند

حضرت آیت الله جوادی آملی

2. دفع تهاجم فرهنگی

چه چیزی موجب می شود که با این بمباران فرهنگی ای که سال گذشته در مجموعه ای از مطبوعات زنجیره ای علیه مذهب و

علیه فکر مذهبی و علیه انقلاب و علیه امام و علیه همه چیز صورت گرفت، وقتی روزهای اعتکاف ماه رجب فرا رسید، مسجد

دانشگاه تهران جزو شلوغترین مراکز اعتکاف شود؟ چه کسی به جوانان گفت بروید اعتکاف کنید؛ سه روز روزه بگیرید و از

مسجد بیرون نروید و وقتان را در آنجا به عبادت و ذکر و دعا و تضرع و توسل بگذرانید؟ چه کسی به جوانان بخشنامه کرده بود؟

حضرت آیت الله خامنه ای²⁸

3. حل مشکلات نظام اسلامی

این اعتکافی که در مسجد دانشگاه شد، برای من خیلی شیرین و لذتبخش بود. الحمد لله سال به سال اقبال مردم به این اعتکاف

زیاد می شود. برای من گزارش آوردند که روز سوم، وقتی مردم از مساجد - البته شاید بعضی از جاها، نمی دانم کجا - همه جا بوده

²⁸. بیانات در دیدار جوانان و فرهنگیان در مصلاای رشت 1380/2/12

یا بعضی از جاها - و از اعتکاف بیرون می آمدند، با گریه از مسجد جدا می شدند! سه روز در مسجد روزه گرفته اند؛ دعا و اُنس و ذکر و تضرع داشتند؛ حالا که می خواهند از مسجد جدا شوند، اشکریزخ با مسجد و با اعتکاف وداع می کنند! اینها چیزهای خیلی خوبی است؛ جلب رحمت پروردگار را می کند. شما این را بدانید که بسیاری از موقعیتهای امروز ما، بر اثر این چیزهاست. شاید شما بعضی از این کارها و موقعیتهای سیاسی را، به ما که مؤولین نظام و تصمیم گیران سطح بالای کشور هستیم، مستند کنید؛ اما ما خودمان، گاهی که در بعضی از مسائل بخصوص صحبت و مذاکره می کنیم، حقیقتاً به این نتیجه می رسیم که در این زمینه کاری نکرده ایم و این یک قدرت غایی خدایی بوده است. بهمان طور که امام رحمه الله علیه در یکی از بیماریهایش که در بیمارستان بستری بودند به من فرمودند: «من در طول این سالها، در تمام این مدت، دست قدرتی را احساس کردم که ما را پیش می برد». من هم امروز آنقدرت را احساس می کنم. این رفتارهای شما و مردم است؛ این تضرعها، توجهها، توسلات به پروردگار، عبودیتها و سرب فریاد نهادنماست که رحمت الهی را متوجه می کند! یک عده اصلاً

نمی‌توانند تصوّرش را بکنند - خوب نکنند - اما انسان وقتی که با قضایا و با فطرت خودش روبرو شود، کاملاً می‌فهمد که تهنیه

چیت.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای²⁹

خدا را شاکرم

²⁹. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با تشکلهای دانشجویی 1375/9/15

خدا را شاکرم که می بینم مردم ما و بخصوص جوانان ما، دلشان به سمت مغربیت، به سمت خدا، به سمت دعا و به سمت

تضرع متایل است. امروز روز سیزدهم رجب است؛ روز شروع اعتکاف است. شما پشید هزاران نفر جوان ما،

امروز رفته اند و در مساجد کوناگون - در سرتاسر این کشور - نشسته اند و مشغول اعتکاف شده اند؛ با دماغ روزه، با شکم خالی و

لبهای تشنه، در این هوای گرم با خدای متعال تضرع میکنند و حرف میزنند. این خیلی ارزش دارد؛ این اعتکاف را

ملت ما خیلی قدر بدانند.

حضرت آیت الله خامنه ای³⁰

³⁰. دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت میلاد حضرت علی 1387/4/26